

Cumhuriyet İlahiyat Dergisi - Cumhuriyet Theology Journal

ISSN: 2528-9861 e-ISSN: 2528-987X

CUID, June 2017, 21 (1): 749-751

Doktora Tez Özetleri / Summaries of Doctoral Dissertations

Özcan, Şevket. "Ninian Smart ve Din Fenomenolojisi" Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2016.

Ozcan, Sevket. "Ninian Smart and His Phenomenology of Religion". Phd. Dissertation, Ankara University Institute of Social Sciences, Ankara/Turkey 2016.

Şevket ÖZCAN*

ÖZET

Modern dönemin önemli din bilimcilerinden birisi olarak kabul edilen Ninian Smart'ın Din Fenomenolojisi'nin parametrelerini ortaya koymak tezin temel amacıdır. Bu bağlamda özellikle Smart'ın eserlerine müracat edilerek Din Fenomenolojisi anlayışı ortaya konulmaya gayret edilmiştir. Tez giriş, üç bölüm ve sonuçtan oluşmaktadır.

Giriş kısmında konunun önemi, amacı, sınırları, kullanılan metot ve kaynaklar ele alınmıştır.

Birinci bölümde; genel anlamda Din Fenomenolojisi'nin ortaya çıkışı ve temel özellikleri, belli başlı din fenomenologlarının ortaya koyduğu temel kavramlar ve Din Fenomenolojisi'nin bilimsel konumu ile ona yönelik temel eleştirilere yer verilmiştir.

İkinci bölümde; Smart'ın hayatı, ilmi kişiliği ve eserleri ele alındıktan sonra fenomenolojiyi nasıl uyguladığı üzerinde durulmuştur. Bu doğrultuda onun dini/dinleri fenomenolojik olarak tanımlama ve inceleme yaklaşımı olan

---

* Arş. Gör. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Dinler Tarihi Anabilim Dalı.
Research Assistant, Kırıkkale University, Faculty of Islamic Sciences, Department of History of Religion.
Kırıkkale/Turkey (ozcan.sevket06@gmail.com).

yedi boyutlu din modeli ve bu modele dayanarak din/dinlerle ilgili yaptığı fenomenolojik incelemeler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bölüm sonunda özellikle yedi boyutlu din modeline yönelik değerlendirmelere yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde; Smart'ın Din Fenomenolojisi yöntemi ve din fenomenologlarına yönelik eleştirileri üzerinde durulmuştur. Smart'a göre din fenomenolojisinin anlamı ve görevi ele alındıktan sonra fenomenolojik anlayışının başlıca özellikleri ve Din Fenomenolojisi'nde kullandığı kavramlar ve yöntemler incelenmiştir. Ayrıca Gerardus van der Leeuw, Rudolf Otto, Joachim Wach, Mircea Eliade ve Wilfred Cantwell Smith gibi din fenomenologlarına yönelik temel eleştirileri ele alınmıştır. Bölüm sonunda ise Smart'ın fenomenolojik anlayışına yönelik değerlendirmelere yer verilmiştir.

Sonuç bölümünde; ortaya konulan temel varsayımlar çerçevesinde Smart'ın Din Fenomenolojisi anlayışının genel anlamda Dinler Tarihi ve Din Fenomenolojisi alanına katkıları ve önemi deskriptif bir şekilde belirtilmeye çalışılmıştır.

ANAHTAR KELİMELER

Ninian Smart, Din, Fenomenoloji, Din Fenomenolojisi

ABSTRACT

The main aim of the dissertation is profounding the parameters of Phenomenology of Religion of Ninian Smart, who is accepted as the most important religious scholars of the modern era. In this regard, especially by applying to the Smart's works, it has been tried to bring his understanding of Phenomenology of Religion. The dissertation consists of an introduction, three chapters and a conclusion.

In the introduction part; the importance, purpose and limits of the subject, methods used and resources have been discussed.

In the first part; in general the emergence and basic features of Phenomenology of Religion, basic concepts put forward by the major religious phenomenologists and scientific position of Phenomenology of Religion and fundamental criticisms of it have been given a place.

In the second part; the life, the scientific personality and works of Smart then discussed, focused on how to apply phenomenology. In this regard, the seven-dimensional model of religion that his religion/religions fenomenological defining and investigation approach and based on this model, concerning religion/religions his phenomenological investigations has tried to put forward. At the end of this part, especially evaluations for his seven-dimensional model of religion have been given.

In the third part; we have focused on methods used by Smart in Phenomenology of Religion and his criticisms for phenomenologists of religion. After discussed the meaning and mission of Phenomenology of Religion by Smart, basic features of his fenomenological understanding and used concepts and methods in his Phenomenology of Religion have been analysed. Also, his basis criticisms of phenomenologist of religion such as Gerardus van der Leeuw, Rudolf Otto, Joachim Wach, Mircea Eliade and Wilfred Cantwell Smith have been mentioned. At the end of the part, evaluations for his fenomenological understanding have been given.

In the conclusion part; in the framework of the basic assumptions which has been set out in this study, Smart's phenomenological understanding contributions, in general, to the field of History of Religion and Phenomenology of Religion and its importance have been stated in a descriptive way.

KEYWORDS

Ninian Smart, Religion, Phenomenology, Phenomenology of Religion.